

29.10.2020

YMPÄRISTÖTERVEYDEN OHJEITA ROTTIEN TORJUNTAAN

Hiiret, myyrät ja rotat ovat yleisimpiä torjuttavia jyrsijöitä asunnoissa, kesämökeissä ja ulkorakennuksissa. Rotat aiheuttavat vahinkoa saastuttamalla elintarvikkeita sekä sotkemalla tiloja ulosteilla. Lisäksi rotat voivat aiheuttaa huomattavaa vahinkoa rakenteille, kaapeleille, laitteille ja pakkauksille. Ne pystyvät jyrsimään hampaillaan puuta, muoveja, pehmeitä metalleja ja jopa betonia. Rotat lisääntyvät nopeasti. Yksi rottanaaras voi synnyttää 35-50 poikasta vuodessa. Iso jyrsijäpopulaatio aiheuttaa suuria haittoja elinympäristössään.

Terveydensuojelulain (763/1994, 31 §) mukaan kiinteistön omistaja tai haltija on tarvittaessa velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin rottien, hiirien ja muiden haittaeläinten hävittämiseksi kiinteistöltä ja myös hoidettava kiinteistöä siten, että haittaeläinten pesiytyminen ja ravinnon saanti estyy.

Mikäli kiinteistöllä havaitaan rottia, asiasta tulee ilmoittaa kiinteistön omistajalle (isännöitsijälle). Omakotialueella ongelmasta kannattaa keskustella naapureiden kanssa, ja ryhtyä Torjuntatoimenpiteisiin yhtäaikaaisesti.

Ennaltaehkäisy

Rottien torjunnassa ennaltaehkäisy on tärkeää. Rottien esiintymiseen vaikuttavat ravinto ja saatavilla olevat suojapaikat. Myös erilaiset maankaivuutyöt saattavat aiheuttaa rottien liikehdintää. Rottien asuinpaikat ovat tunnistettavissa sen maastoon jättämistä jäljistä kuten ulosteista, sileäksi talloituista poluista ja käytävien suuaukoista. Rottien tiedetään liikkuvan päivittäisillä ravinnonhakumatkoillaan satoja metrejä ja uusia asuinpaikkoja etsiessään jopa kilometrejä.

Jätehuolto

Kiinteistön jätehuolto tulee järjestää siten, että eläimet eivät pääse jäteastiaan tai kompostoriin, jossa on keittiöbiojätettä. Jäteastioiden tulee olla siistejä ja ehjiä. Kansien tulee olla aina suljettuina. Kompostointi tulee hoitaa siten, ettei siitä aiheudu haittaa ympäristölle ja terveydelle.

Lintujen ruokinta ja elintarvikkeet

Jos alueella on rottia, mahdollinen lintujen ruokinta kannattaa lopettaa. Ruokintaa ei tule järjestää suoraan maasta. Lintujen ruokintapaikoilla maahan varisseet siemenet houkuttelevat jyrsijöitä, joten ruokintapaikat tulisi pitää siistinä. Olisi hyvä myös suosia sellaisia ruokintalaitteita, joihin jyrsijät eivät pääse. Lintujen talviruokinta-ajosta lisää osoitteessa:

<https://www.birdlife.fi/lintuharrastus/talviruokinta/aloittaminen-ja-lopettaminen/>

Elintarvikkeet sekä lemmikkien ruuat tulisi varastoida siten, että jyrsijät eivät pääse niihin käsiksi.

Viemäriin eli wc-pönttöön ei saa laittaa biojätettä. Se on viemärirottien ruokaa.

Pesäpaikat

Ravinnon lisäksi rotta tarvitsee pesimäpaikkoja. Rotat suosivat kosteita, maanläheisiä paikkoja, joihin ne voivat kaivaa maanalaisia käytäviä. Romu- ja lehtikasat tulisi siivota pois, sillä ne tarjoavat hyvän suojan rottapoikueille.

Jyrsijöiden sisäänpääsy rakennuksiin kannattaa estää tilkitsemällä raot sekä tarvittaessa asentamalla riittävän paksu ja tiheä metallinen verkko tms.

Hävittäminen

Jos ennaltaehkäisy ei auta hiiriä ja rottia voidaan hävittää loukuttamalla. Tappoloukkujen on oltava riittävän tehokkaita, jotta pyydystettävä eläin ei joudu kärsimään. Loukku tulee sijoittaa siten, ettei se vahingoita muita ja se tulee tarkistaa päivittäin. Loukkua ei kannata käsitellä paljain käsin, koska ihmisen käsistä tarttuva haju voi pitää jyrsijät kaukana loukusta.

Myrkyn käyttö on viimeisin vaihtoehto jyrsijöiden hävittämiseen, koska ne voivat olla riski mm. lapsille ja lemmikeille. Tietoa myrkkujen käytöstä jyrsijöiden torjunnassa löytyy Turvallisuus ja kemikaaliviraston sivuilta [jyrsijämyrkyt](https://tukes.fi/kodin-ja-puutarhan-tuholaiset/jyrsijamyrykyt). (<https://tukes.fi/kodin-ja-puutarhan-tuholaiset/jyrsijamyrykyt>). Varoitus rottien myrkytyksestä on asetettava näkyville.

Kuluttajakäyttöön ei ole hyväksytty jyrsijämyrkyjä rottien tai myyrien torjuntaan. Rotat ja myyrät tulee hävittää loukuttamalla. Mikäli tämä ei onnistu, ota yhteyttä tuholaiistorjuntayritykseen.

Suurin osa jyrsijämyrkyistä on poistunut kuluttajien saatavilta. Tämä johtuu siitä, että jyrsijämyrkyt on luokiteltu lisääntymiselle vaarallisiksi ja ne kertyvät myrkyttyneitä jyrsijöitä syöviin petoeläimiin.

Ammattikäyttäjille rekisteröityjä jyrsijämyrkyjä saa myydä ja markkinoida vain tuholaiistorjuntatutkinnon suorittaneille henkilöille tai maanviljelijöille, jotka ovat suorittaneet kasvisuojelututkinnon ja torjuvat jyrsijöitä omassa maataloustoiminnassaan.

Kuva: JC Schou, Biopix, CC-BY-NC-3.0
<http://www.vieraslajit.fi/lajit/MX.49649/show>

Kuva: Jean-Jacque Boujot, CC-BY-SA-2.0

Ohje muokattu Espoon seudun ympäristöterveyden 10.5.2019 päivätystä ohjeesta.